

Jeugdbewegingen vinden nieuwe identiteit

Michel Vermeersch

De ene laat de K vallen, de andere geeft er een nieuwe invulling aan. Vlaamse jeugdbewegingen zijn niet meer de katholieke monolieten die ze ooit waren. Maar waar willen ze dan heen? Beschouwen ze hun verleden als een lust of een last?

Dirk Decuyperre van KSJ-KSA-VKSJ geeft een genuanceerd antwoord. „Laat het tentje maar staan waar het staat.”

Het is zoeken en wroeten

NET BEGONNEN aan zijn tweede termijn als nationale proost, praat hij over zijn baan alsof hij nooit iets anders heeft gedaan. En toch is Dirk Decuyperre in zijn jonge jaren zelf niet bij de jeugdbeweging geweest. Het jeugdmuziekkorps was meer zijn ding. Maar toen hij na zijn priesterwijding als leraar in Ieper terechtkwam, vroegen de plaatselijke KSA'ers hem of hij hun proost wou worden. „Ik wil het wel proberen”, antwoordde hij. De rest is geschiedenis.

„Je kunt inderdaad van een blitzcarrière spreken,” lacht Decuyperre, „maar dan wel een die me heel veel voldoening schenkt. Het was voor mij destijds een sprong in het duister, maar ik hou erg van het werk dat ik nu doe.”

Wat hij als zijn belangrijkste taak beschouwt? „Er zijn, in alle

betekenissen van het woord. Het begint vaak met de gebruikelijke aanwezigheid: activiteiten bijwonen, op kampbezoek gaan, plezier maken met de groep. Maar het gaat verder dan dat. Als jongeren voelen dat je er voor ze bent, en dat je in ze gelooft, geven ze jou op hun beurt hun vertrouwen. En als dat gebeurt, is heel veel mogelijk.”

En de nationale proost vervolgt: „Ik weet best dat niet noodzakelijk een proost die rol op zich moet nemen. Wat wel bijzonder is: ik word vaak uitdrukkelijk als priester benaderd. Jongeren weten dat wat ze aan mij vertellen, bij mij blijft. Op die manier komen de kleine en grote problemen toch naar boven.”

„Ik hoor en zie veel, inderdaad. Een duidelijke lijn valt daar echter niet echt in te ontdekken. De veelheid aan zorgen die in de gewone samenleving opduikt, vind je ook

terug in de jeugdbeweging. Ik voel er niet veel voor om theorieën te verkondigen over de tieners van tegenwoordig en hoe anders hun situatie wel is dan die van de vorige generaties. Wie vandaag jong is, hoopt allereerst een zinvol en gelukkig leven te kunnen opbouwen. Maar dat wilde ik ook toen ik zestien was.”

Vlees en bloed

Dat jongeren een priester in vertrouwen nemen, wil nog niet zeggen dat ze ook de Kerk in hun armen sluiten. Dirk Decuyperre: „Al wil ik die zogenaamde kloof toch relativiseren. Kijk, als je niets afweet van een organisatie, is de afstand natuurlijk groot. Het is nu eenmaal zo dat de meeste jongeren zelden of nooit met de Kerk in contact komen. Maar dat is veel-

eer een niet-kennen dan een radicale afwijzing.”

„Ik heb het leiders en leden al vaak horen zeggen: 'Met de Kerk hebben we niets van doen, maar jij bent anders.' En ook al weten ze zeer goed dat ik op een bepaalde manier deel uitmaak van het instituut, als proost van hun beweging ben ik ook een deel van hun leefwereld. Dan zien ze niet meer 'de Kerk', maar een mens van vlees en bloed. Het is me in elk geval nog niet overkomen dat de deur voor me dichtging, omdat ik priester ben.”

„Dat jongeren geen uitstaans meer hebben met het instituut, biedt trouwens mogelijkheden. We krijgen opnieuw de kans om onbevangen te praten over Jezus en zijn boodschap. Er heerst wel degelijk openheid. Een jonge priester, zo vaak kom je die niet tegen, hè? Hij intrigeert en daagt

uit, alleen al door zijn aanwezigheid. Hij roept vragen op, vragen die de jeugd zonder schroom durft te stellen.”

Wat die vragen zoal zijn? „Waarom ik in vredesnaam priester wilde worden. Hoe ik het ervaar om niet te mogen trouwen. En wat ik vind van de standpunten van de Kerk over voorbehoedmiddelen en homoseksualiteit. Ik ga die vragen geenszins uit de weg. Dat ze zo vaak gesteld worden, betekent dat ze ook echt leven. We zijn allemaal kinderen van onze tijd, en gelukkig maar. Tegelijk maak ik echter duidelijk dat er nog iets anders is. En dat andere – God en de mensen graag zien – is de kern van mijn priesterschap.”

Of jongeren dat niet hopeloos melig vinden? „Wat is er melig aan graag zien tot het uiterste toe? Al begrijp ik wel wat je bedoelt: die boodschap is niet makkelijk over te brengen. En al helemaal niet in een groep, waar het toch nooit vanzelfsprekend is om de zwakste aan boord te houden. Daar komt nog bij dat jongeren doorgaans erg rechtdoorzee zijn. Rug recht, borst vooruit. Maar dat vind ik veeleer een zegen dan een last: je weet meteen waar je staat én de dingen kunnen bewegen. Je kunt voortdurend op zoek naar het nieuwe, naar het eigentijdse. Dat ik – anders dan tal van andere dertigers – niet gesetteld ben, en niet in vastgeroeste patronen ben verzeild, heb ik in grote mate te danken aan die zeven jaar jeugdbeweging.”

Intens

Dat Dirk Decuyperre nog kansen ziet voor de K, is met andere woorden duidelijk. Maar moet dat ook blijken uit de naam van een vereniging? „Dat moet elke jeugdbeweging voor zichzelf uitmaken. Ik weet in elk geval dat KSJ-KSA-VKSJ die discussie een paar jaar geleden heel intens heeft gevoerd. Het besluit was dat de K bleef en dat we er – ondanks zoveel – op een bewuste manier wilden blijven mee omgaan. Ik ben eigenlijk heel blij met die keuze. Het is niet de makkelijkste weg, maar veruit de boeiendste.”

„In de praktijk is onze beweging vandaag pluralistisch, maar dat vind ik veeleer een verrijking. In de vormingssessies die onze leiders volgen, wordt steevast over geloof gepraat. Iedereen die bij ons verantwoordelijkheid draagt, heeft dus minstens even moeten nadenken over de rol die de K in zijn leven speelt. Het besluit van die denkoefening kan best zijn dat je geloven maar niets vindt, maar je hebt de oefening tenminste gemaakt”.

En Dirk Decuyperre besluit: „We zeggen overigens niet dat alles staat of valt met levensbeschouwing. Het is één van onze pijlers, zoals ook spel dat is. En aan elke pijler willen we aandacht blijven besteden. In een discussie met het Interdiocesaan Pastoraal Beraad, het lekenorgaan van de Vlaamse Kerk, hebben we ooit gezegd dat we een tentje zijn binnen het veelzijdige gebeuren dat Kerk heet. Het is soms zoeken en wroeten, maar laat dat tentje maar staan waar het staat.”

„Een jonge priester, zo vaak kom je die niet tegen, hè? Hij intrigeert en daagt uit, alleen al door zijn aanwezigheid.” © Luc Gordts